

POÓR József

A VEZETÉSI TANÁCSADÁS EURÓPAI ÉS HAZAI TRENDJEI (2001-2002)

A tanácsadókról sokféle közhely ismeretes. Ezek egyike az, hogy ez a szakma akkor is jól él, ha a gazdaság növekszik, de akkor sem „hálnak éhen” a konzultánsok, ha recesszió sújtja a gazdaságot. Mi is az igazság? Mit mutatnak az európai trendek? Merre is tart ez a szakma napjainkban hazánkban és külföldön?

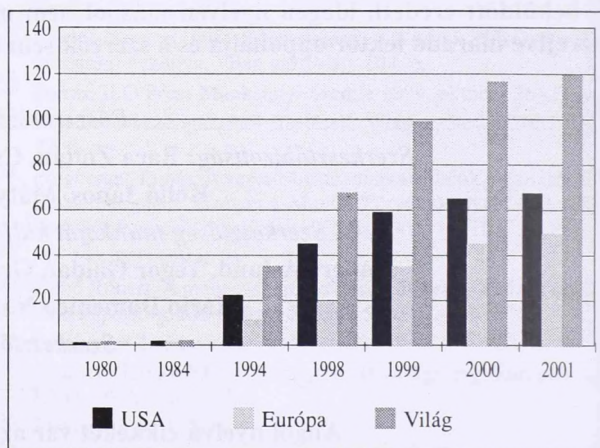
Az elmúlt évtizedben Európában az éves átlagos növekedési ütem 15% körül volt ebben az iparágban. Az elmúlt év gazdasági lanygulása nem hagyta érintetlenül ezt az ágazatot sem. A 2001-es év növekedési üteme 11,5 százalékot ért el. Erre az évre még borúlátóbbak az előrejelzések, 10% körüli növekedés várható. Ez az adat azonban az átlagos európai GDP-növekedési ütem fölött van. A hazai menedzsment tanácsadás éves növekedési üteme 2001-ben jóval alatta maradt az előbb említett európai átlagnak, 7 százalékot ért el. Ezzel ellentétes trend figyelhető azokban a kelet-európai országokban, ahol a most folyó privatizáció, illetve cégrekonstrukciók jelentős igényeket támasztanak a tanácsadókkal szemben. Az Európai Unió tagság jelenthet majd újabb jelentősebb megbízásokat ebben szakmában. Az elmúlt évek során megfigyelhető volt, hogy főleg azokban az uniós országokban, amelyek jelentősebb strukturális támogatásokat kaptak, az uniós megbízások jelentősen növekedtek. (1. táblázat)

Ma Európában közel 300 000 vezetési tanácsadó kínálja szolgáltatásait a gazdasági élet különböző területein. Ez a szám évek óta először csökkent néhány százalékkal. (2. táblázat)

Egy tanácsadó átlagban közel 166 000 EURO (40 millió Ft) árbevételt tudott elérni az elmúlt évben. A hazai adatok szerint nálunk több mint 3000 tanácsadó dolgozik hivatásszerűen. A magyar tanácsadóipar éves árbevétele közel 90 milliárd (300 millió) euró volt az elmúlt évben. Ez a szám egy főre vetítve közel 25 millió Ft (100 000 EURO) évi árbevételt jelentett.

1. táblázat

Tanácsadás árbevétele a világon (milliárd euró)

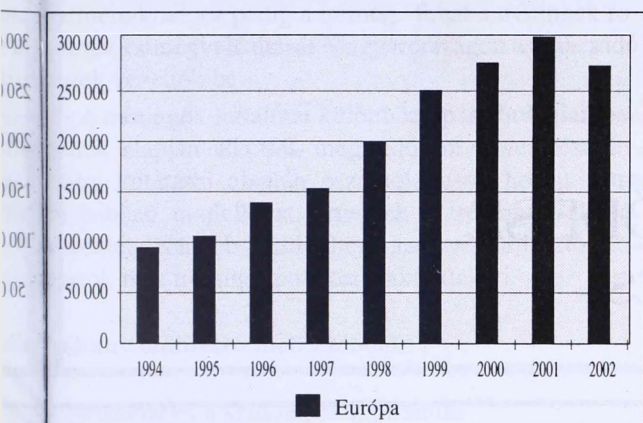
Forrás: FEACO (2002)

A tanácsadás a gazdasági élet innovációjának egyik fokmérője. Szoros kapcsolat van az erre a területre fordított összegek és a gazdasági fejlődés között. Érdekes azt is megvizsgálni, hogy mi a szerepe a vezetési tanácsadásnak a GDP előállításában. Az USA-ban közel 1 százalékos részesedését, csak az angol tanácsadók tudják megközelíteni. Az európai átlag 0,48%. A magyar tanácsadók részesedése a honi GDP előállításában 0,38 százalék körül mozog.

Samuelson-tól származik az a mondás, hogy egy papagáj is lehet sikeres közgazdász, ha megérti a kereslet és kínálat lényegét. A tanácsadási szakma ma

2. táblázat

Tanácsadói létszám (fő) alakulása Európában

Forrás: FEACO (2002)

már nem közelíthető meg ilyen egyszerű képlettel. Jelentősen megváltoztak a tanácsadói piac szereplői. Folyamatosan nő a nagy cégek aránya. A másik oldalon viszont folyamatosan csökken a közepes és a kisvállalkozások piaci részesedése. Új jelenségként figyelhető meg, hogy számos ügyfél egyetlen tanácsadótól rendel meg az általa igényelt menedzsment szolgáltatások teljes spektrumát. Viszonylag jól prosperálnak az egy-egy szűkebb területre specializálódott cégek. (3. táblázat)

A vezetési tanácsadás fő területeinek a részesedése Európában a következőket mutatja:

3. táblázat

Vállalatok	Európában	Magyarországon
Nagy cégek	47%	53%
Közepes cégek	42%	0%
Kisvállalatok	11%	47%
Összesen	100%	100%

Forrás: FEACO és VTMSZ

- az informatika részesedése a jól ismert okok miatt csökkent 40%-ról (2000) 33%-ra (2001),
- a vállalati stratégiai tanácsadás képes volt megőrizni a korábbi években megszerzett 26%-os részesedését az elmúlt évben is,
- kisebb növekedés megfigyelhető a működés/termelés menedzsment esetében: 24% (2001), 20% (2000),
- az outsourcing (kiszervezési) szolgáltatások is jelentősen nőttek az elmúlt évben 7% (2001), 3% (2000),
- az emberi erőforrás menedzsment 5,6%-os (2000) aránya 4,5%-ra esett vissza Európában.

Az előző elemzésből az tűnik ki, hogy az elmúlt időszak gazdasági lanygulása, recessziója leginkább az informatikával kapcsolatos tanácsadást érintette, a nagy nyertesek a működéssel és a kiszervezéssel kapcsolatos területek voltak.